

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรมการ ส่งสุนทร. "ขบวนการกรรมกรไทยก่อน พ.ศ.๒๔๗๕", พิชิต จงสถิตย์วัฒนา
(บรรณาธิการ). ขบวนการกรรมกรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์,
๒๕๑๗.

กรุงเทพจำกัด, ธนาคาร. "สภาพการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของไทย", วารสารเศรษฐกิจ, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม ๒๕๑๘).

ซจักษัย บุรุษพัฒน์. "นโยบายผสมกลมกลืนของรัฐบาลไทยกับชาวจีน", วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๑๕).

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงาน. แนวปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน (อัครสำเนา).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์. "สัมมนาเศรษฐกิจของชาวไทย", วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม ๒๕๑๘).

จุลจักรพงษ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า. เจ้าชีวิต. พระนคร: อักษรสัมพันธ์,
๒๕๐๕

ซัช สวามิสี, พ.อ., พรรคการเมืองของประเทศไทย. วิชยานิพนธ์วิทยาลัยการทัพบก,
๒๕๑๒ (อัครสำเนา)

เคชา แก้วชาตุศิลป์. การระงับข้อพิพาทแรงงานในประเทศไทย. เอกสารสถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์. (อัครสำเนา)

เคนพงษ์ พลละคร. สถาปนาร่างงาน. กรุงเทพฯ : ไทยเซเนม, ๒๕๑๕.

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๔. เล่ม ๑.

พระนคร: กุรุสภา, ๒๕๑๔.

ธเนศ อภรณ์สุวรรณ. "ระบบแรงงานไทยในอดีต : จากสมัยรัตนโกสินทร์ถึงก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒", พิษิต จงสถิตยวัฒนา (บรรณาธิการ), ขบวนการกรรมกรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: พิมพ์, ๒๕๑๗.

นิคม เทพวัลย์. "โครงการวางแผนครอบครัวไทย", วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม ๒๕๑๕).

นิจ ทองโสภิต. แผ่นดินพระนั่งเกล้า. พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์, ๒๕๑๔.

นิคม จันทรวิฑูร. แรงงานไทยกับอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์, ๒๕๑๕.

_____. "วิฤตศึกษาดแรงงานในรอบปี ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ - ๔ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๑๘).

_____. การบริหารแรงงานในประเทศไทย, เอกสารกรมแรงงาน. (ฉักสำเนา)

พิชิต จงสถิตยวัฒนา. "ความเคลื่อนไหวของกรรมกรไทย", พิษิต จงสถิตยวัฒนา (บรรณาธิการ). ขบวนการกรรมกรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์, ๒๕๑๗.

พิจารย์ (นามแฝง). "มาตรการเสริมนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๔ (สิงหาคม ๒๕๑๘).

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ดัชนีและสังคมไทย. พระนคร: เลียง เชียงจางเจริญ, ๒๕๑๓.

พร อุกมพงษ์. "ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือในประเทศไทย", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปี
ที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม ๒๕๑๕).

พลกุล อังกินันท์. บทบาทของชาวจีนในประเทศไทยในรัชกาลสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัว, ปรินทิพนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิชาการศึกษา. พระนคร:
ประจักษ์การพิมพ์, ๒๕๑๘.

บุพเรศ มิทธิแกม. "บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย", วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร
มหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐. (อักษ
รสำเนา)

แรงงาน, กรม. การแรงงาน. กรุงเทพฯ : ไทยเซเนม, ๒๕๑๗.

_____. "สภาพการทำงาน รายได้ และภาวะการครองชีพของคนงานไม่มีฝีมือ",
วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๑๘).

_____. คู่มือกรมแรงงาน (อักษรสำเนา).

_____. ฝ่ายวิจัยแรงงาน. สถานการณ์แรงงาน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๑๘. (อักษ
รสำเนา)

_____. ฝ่ายมาตรฐานสถิติ. "นิยามศัพท์แรงงาน", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปี
ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๗ (กรกฎาคม ๒๕๑๘).

_____. "นิยามศัพท์แรงงาน", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๕
(กันยายน ๒๕๑๘).

_____. "ค่าจ้างขั้นต่ำ", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน
๒๕๑๖).

แรงงาน, กรม. สภาพการณ์แรงงานในรอบ ๕ ปี (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙). (อัครสำเนา)

_____ . กองวิชาการและวางแผน. รายงานการบริหารแรงงานปีงบประมาณ ๒๕๑๔.

ปากเกร็ด : สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, ๒๕๑๔

_____ . "กฎหมายแรงงานสัมพันธ์" , วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ - ๒ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔).

_____ . "สภาพการณ์แรงงาน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๑๔", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑๒, (ธันวาคม ๒๕๑๔).

_____ . กองวิชาการและวางแผน. "รายงานสถานการณ์แรงงาน", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔ - ๕ (เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๑๓).

_____ . ฝ่ายวิจัยแรงงาน. สถานการณ์แรงงานในรอบ ๕ ปี (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙). (อัครสำเนา)

_____ . กองวิชาการและวางแผน. รายงานสถานการณ์แรงงาน, ฉบับที่ ๔, ๕ (เมษายน- พฤษภาคม ๒๕๑๓). (อัครสำเนา)

_____ . ฝ่ายวิจัยแรงงาน. "สถานการณ์แรงงาน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๑๔", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑๑ (พฤศจิกายน ๒๕๑๔).

ผาดูช พงษ์พิจิตร. "วิวัฒนาการเบื้องต้นของสมาคมลูกจ้างในอุตสาหกรรมไทย", ผาดูช พงษ์พิจิตร, นิสิตา วิชพันธ์ (เรียบเรียง). ค่างานและแรงงานสัมพันธ์ในอุตสาหกรรมไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์สภา, ๒๕๑๘

ว.แสงทอง (นามแฝง). "การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเคลื่อนไหวการค้าแรงงานในประเทศไทย", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๑๕).

วีระพล สุวรรณรัตน์. ภาวะและปัญหาประชากรและแรงงานของไทย. พระนคร: ช่างพานิชย์, ๒๕๑๘.

วิจิต ระวิวงศ์. "ลคปัญหาแรงงานด้วยวิธีสังคสมสง เกราะห", วารสารแรงงานสัมพันธ์, ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๓ - ๔ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๑๘).

สุภชัย มนต์ไพบูลย์. "การนคหุคงาน การคคสูทที่ไม่มีคคหะ", ประชาชาติ. ปีที่ ๑, ฉบับที่ ๔ (ธันวาคม ๒๕๑๖).

_____ . กรรมกรไทยในระบบนายทุน. กรุงเทพฯ : เกล็ดใหม่, ๒๕๑๗.

ศูนย์ประสานงานกรรมกรแห่งประเทศไทย. การคคสูทของกรรมกรไทย. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๑๘.

ศวีวิศาลวาจา, พระยา, พล.ต. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๑๑.

สนอง ถมิ่งรักษิตชัย, พ.อ., "แนวความคิดในการคคสูทคคหมิวนิสต์", เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ฐนที่ ๓, ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔. (อคส์สำเนา)

สุภาพ พัสคอง. "สภาพของชนชั้นกรรมกรอาชีพไทยในปัจจุบัน", พิชิต จงสถิตยวิวัฒนา (บรรณคหิการ). ขบวนการกรรมกรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชิต, ๒๕๑๑.

อภิชัย สรศิริ, ร.ค.ค., "บทบาทของกรรมกรในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย", วิทยานคพนธ์ปริณุฎารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐. (อคส์สำเนา)

ประกาศระเบียบของทางราชการ

ประกาศกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, ที่ รง.๗๒/๑๗, สิงหาคม ๒๕๑๗.

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๙๔ ตอน ๗๖, ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ (ฉบับพิเศษ)

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๙๑ ตอน ๑๗๔, ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๗.

หนังสือพิมพ์รายวัน

_____ เกลินิวส์. ฉบับประจำวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๗.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๗.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๗.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๙.

ไทยรัฐ. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๗.

บ้านเมือง. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๗.

_____ ฉบับประจำวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๘.

พระราชพิธีไทย. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๗.

- _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘.
 _____ ฉบับประจำวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๘.

ประชาธิปไตย. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๗.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๘.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๘.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๙.

สยาม. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๗.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๘.

สยามรัฐ. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๘.

เสียงใหม่. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๑๗.

เอกรัฐ. หนังสือพิมพ์รายวัน, ฉบับประจำวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๗.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๗.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๗.

_____. ฉบับประจำวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๗.

ภาษาอังกฤษ

Fitzsimmons, Thomas (Editor). Thailand Country Survey Series. New Heaven: HRAF Press, 1957.

Skinner, W.G. Chinese Society in Thailand. New York: Cornell University Press, 1962.

Thompson, Virginia. Thailand : The New Siam. 2nd Ed. New York: Paragon Book, 1967.

Wella, Walter F. Siam Under Rama III (1824 - 1851). New York: J.J. Augustin Incorporated Publisher, 1957.

Wilson, D.A., Thailand and Marxism. Frank N. Trager edited, Marxism in Southeast Asia. California : Stanford University Press, 1959.

Yoder, Dale and Heneman, H.G. Labor Economic and Industrial Relations. Cincinnati: South Western Publishing Company, 1959.

ภาคผนวก

ผนวก ก.

ประกาศคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๑๐๓

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า การให้ความคุ้มครองแรงงานแก่ลูกจ้าง และการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าของประเทศ สมควรปรับปรุงส่งเสริมให้สอดคล้องกับการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อให้การใช้แรงงานเป็นไปโดยเหมาะสมและการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างได้เป็นไปโดยวิธีปรองดองและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย นอกจากนี้ สมควรจัดให้มีกองทุนเงินทดแทนเพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างว่าจะต้องได้รับเงินทดแทนในเมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยแรงงานและกฎหมายกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทแรงงานเสียใหม่ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

- (๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
- (๒) พระราชบัญญัติกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน พ.ศ. ๒๕๐๘

ข้อ ๒ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดการคุ้มครองแรงงานดังต่อไปนี้

- (๑) การใช้แรงงานทั่วไป โดยกำหนดเวลาทำงานปกติ การทำงานล่วงเวลา เวลาพัก วันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี และการลาป่วยของลูกจ้าง
- (๒) การใช้แรงงานหญิง โดยกำหนดเวลาทำงานชนิดของงานซึ่งห้ามหญิงทำ กำหนดอายุของหญิงซึ่งนายจ้างจะรับเข้าทำงาน และการลาของหญิงมีครรภ์

(๓) การใช้แรงงานเด็ก โดยกำหนดเวลาทำงาน ชนิดของงานซึ่งห้ามเด็กทำ กำหนดอายุของเด็กซึ่งนายจ้างจะรับเข้าทำงาน

(๔) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การจ่ายค่าจ้าง คำนวณเวลาและค่าทำงานในวันหยุด และวันลาสำหรับลูกจ้าง และให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

(๕) การจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างในกรณีที่มีการเลิกจ้าง

(๖) ความรับผิดชอบของนายจ้างที่จะต้องจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน หรือจากโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงานซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดชนิดของโรคนั้น

(๗) สวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยสำหรับลูกจ้าง

(๘) ให้นายจ้างจัดทำทะเบียนลูกจ้าง เอกสารเกี่ยวกับการคำนวณค่าจ้าง คำนวณเวลาและค่าทำงานในวันหยุด และขอบังคับว่าด้วยการทำงาน

ข้อ ๓ ให้มีกองทุนเงินทดแทนในกรมแรงงาน เพื่อเป็นทุนให้มีการจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างต้องจ่ายตามข้อ ๒ (๖) เฉพาะประเภทและขนาดของกิจการในท้องที่ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด กองทุนเงินทดแทนให้ประกอบด้วย เงินที่นายจ้างจ่ายสมทบ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้และเงินรายได้อื่น ๆ เงินดังกล่าวให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกรมแรงงานและไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

ให้มีสำนักงานกองทุนเงินทดแทนในกรมแรงงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทนและให้มีคณะกรรมการ เรียกว่า คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนประกอบด้วยอธิบดีกรมแรงงานเป็นประธานและกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งต้องมีผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างอยู่ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้คำปรึกษาแก่กระทรวงมหาดไทยถึงประเภทของกิจการที่ควรให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและอัตราที่จะต้องจ่าย

ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดอัตราเงินสมทบไม่เกินร้อยละสิบของค่าจ้างที่นายจ้างแต่ละปี อัตราเงินฝากไม่เกินร้อยละห้าของเงินสมทบแต่ละปี ตลอดจนวิธีการเรียกเก็บเงินดังกล่าวจากนายจ้าง และกำหนดการสิ้นสุดของกรรมการกองทุนเงินทดแทน ระเบียบวิธีการอันจำเป็นเพื่อให้สำนักงานกองทุนเงินทดแทนดำเนินการตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน

ข้อ ๔ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดการแรงงานสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

- (๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกร้องของนายจ้างและลูกจ้างเกี่ยวกับสภาพการจ้าง
- (๒) วิธีการระงับข้อพิพาทแรงงานที่กระทำโดยพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน และคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
- (๓) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปิดงานงคจ้างของนายจ้างและการนัดหยุดงานของลูกจ้าง รวมทั้งการระงับการปิดงานงคจ้างและการนัดหยุดงาน
- (๔) ให้มีคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เพื่อทำหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน และวินิจฉัยชี้ขาดการกระทำซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดว่าเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรม
- (๕) การจัดตั้ง การดำเนินกิจการ และการควบคุมสมาคมนายจ้างและสมาคมลูกจ้าง ตลอดจนการควบคุมสมาคมนายจ้างหรือสมาคมลูกจ้างรวมทั้งการผลิตสมาคม

ข้อ ๕ ให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำงานเพื่อตรวจตราสอดตามข้อเท็จจริง และมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง รวมทั้งให้ส่งหลักฐานหรือเอกสารต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ถ้าผู้ใดชักชวนให้ถือว่าเป็นความผิดฐานขัดขวางเจ้าพนักงานหรือฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานแล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ มีอำนาจระงับการเป็นนายความดำเนินคดีใหญ่จ้าง ซึ่งมีข้อพิพาทแรงงานกับนายจ้างในกรณีที่ถูกจ้างยากจนและคดีมีมูล เมื่อกระทรวงมหาดไทยแจ้งให้ศาลทราบแล้วก็ให้มีอำนาจดำเนินคดีได้ตลอดถึงศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

ข้อ ๗ ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง ให้ผู้รับเหมาช่วงถักขึ้นไป หากมีตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาชั้นต้นรวมรับผิดชอบกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างในคำสั่ง กำหนดเวลา และการทำงานในวันหยุดซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างด้วย

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้าง การจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงานและการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนด้วย

ข้อ ๘ นายจ้างและลูกจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในข้อ ๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๙ ผู้ใดไม่จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนภายในกำหนดเวลาหรือจ่ายไม่ครบต้องจ่ายเงินเพิ่มคิดเป็นรายเดือนทุกเดือนในอัตราร้อยละห้าของเงินสมทบที่ค้างจ่าย

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึดอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ไม่จ่ายเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม

วิธีการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคแรกให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าวแล้ว ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึดอายัดและขายทอดตลาด และชำระเงินสมทบและเงินเพิ่มที่ค้างจ่าย ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ข้อ ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกระทรวงมหาดไทยซึ่งออกตามความในข้อ ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๑๒ เมื่อมีการกระทำความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน และอธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน มีอำนาจทำการเปรียบเทียบได้

ข้อ ๑๓ คำร้อง ข้อเรียกร้อง ข้อพิพาทแรงงานหรือคดีซึ่งยังไม่ถึงที่สุดก่อนวันไข้มั้งคัมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้มีคัมตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ หรือพระราชบัญญัติกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน พ.ศ. ๒๕๐๔ จนกว่าคำร้อง ข้อเรียกร้อง ข้อพิพาทแรงงาน หรือคดีนั้น ๆ จะถึงที่สุด

ผู้ใดมีสิทธิได้รับเงินทดแทน ค่าจ้าง หรือเงินอื่นจากนายจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ ให้คงได้รับต่อไป

ข้อ ๑๔ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้จะไม่ใช้บังคับทั้งหมดหรือบางส่วนแก่ส่วนราชการ หรือกิจการใดให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๑๖ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔

จอมพล ถ กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ผนวก ข.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๔)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๔) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และเพื่อให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ กระทรวงมหาดไทยจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้มีให้ใช้บังคับแก่

- (๑) งานเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ งานเพาะปลูก งานประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์
- (๒) งานอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยจะได้อำหนด

ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละสิบแปดบาทในท้องที่จังหวัด กาญจนบุรี จังหวัดนครนายก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัด ลพบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชัยนาท จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดอ่างทอง จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัด กระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดชุมพร จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดระนอง จังหวัดยะลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต

ข้อ ๓ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละสิบหกบาทในท้องที่ จังหวัด
กำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัด
ลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดแพร่ จังหวัดมณฑลบูรพา จังหวัด
พิษณุโลก จังหวัดพิจิตร จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัด
นครสวรรค์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสกลนคร จังหวัดศรีสะเกษ
จังหวัดเลย จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดยโสธร จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดนครพนม
จังหวัดหนองคาย จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดชัยภูมิ

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ตามข้อ ๒ และ ข้อ ๓ คำว่า "วัน" หมายถึงเวลาทำ-
งานปกติของลูกจ้างซึ่งไม่เกินเก้าชั่วโมงสำหรับงานพาณิชย์กรรม หรือซึ่งไม่เกินแปดชั่วโมง
โมงสำหรับงานอุตสาหกรรมและงานอื่น และไม่ว่านายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานน้อยกว่า
เวลาทำงานปกตินั้นเพียงใดก็ตาม

ในกรณีที่เวลาทำงานปกติของลูกจ้างเกินกว่ากำหนดดังกล่าวในวรรคก่อนอัตรา
ค่าจ้างขั้นต่ำให้เพิ่มขึ้นตามส่วน เว้นแต่ลูกจ้างได้รับค่าล่วงเวลาหรือค่าทำงานในวันหยุด
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ ๕ ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเป็นเงินแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ค่า เว้นแต่ลูกจ้างทดลองงานซึ่งนายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบเป็นหนังสือแต่แรกโดยมีระยะ
ทดลองปฏิบัติงานไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๖ ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
๒๕๑๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร

(อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผนวก ค.

คำชี้แจง

เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๔)

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ เพื่อใช้บังคับแก่จังหวัดที่ยังไม่ได้กำหนดค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศนั้น ขอชี้แจงให้ทราบ ดังนี้

๑. ประกาศฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และมีผลใช้บังคับในจังหวัดอื่นทั่วประเทศ ยกเว้น ๖ จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร และนครปฐม ที่ได้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไปแล้วตามประกาศฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๓

ประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำฉบับที่ ๔ นี้ มีผลใช้บังคับแก่กิจการทุกประเภท เช่น กิจการทอผ้า เครื่องปั้นดินเผา ยาสูบ ขนส่ง ก่อสร้าง บริการ การค้า โรงแรม เป็นต้น แต่ไม่บังคับใช้สำหรับงานเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่งานเพาะปลูก งานประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์

๒. การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในจังหวัดต่าง ๆ นั้น ได้พยายามให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม ค่าครองชีพ และสภาพการจ้างงานของแต่ละท้องถิ่น จึงได้กำหนดอัตราค่าจ้างเป็น ๒ อัตรา คือ อัตราวันละ ๑๔ บาท ในจังหวัดภาคกลาง และภาคใต้ กับ ๔ จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และอุบลราชธานี ส่วนจังหวัดอื่นในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไว้วันละ ๑๖ บาท ทั้งนี้จะเริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ เป็นต้นไป

๓. ตามผลของประกาศฉบับนี้ นายจ้างจะจ่ายค่าจ้างต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ มิได้ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างรายวันหรือลูกจ้างรายเดือนก็ตาม เว้นแต่ลูกจ้างนั้นเป็นลูกจ้างทดลองงานซึ่งได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าว่าให้ทดลองงานและจะต้องมีระยะทดลองงานไม่เกิน ๖๐ วัน เมื่อพ้น ๖๐ วันนับแต่วันทดลองงานแล้ว นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กฎหมายได้กำหนดไว้

๔. การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำครั้งนี้ คณะกรรมการค่าจ้างซึ่งแต่งตั้งโดยกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามมติซึ่งได้ตกลงไว้เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๗ ที่จะกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นให้ทั่วประเทศ เพราะได้ตระหนักว่า ค่าครองชีพในทางจังหวัดก็สูงขึ้นมาตั้งแต่ต้นปี ๒๕๑๖ เช่นเดียวกัน และได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลันตอนปลายปี ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบัน เฉพาะอย่างยิ่งราคาอาหารและเครื่องนุ่งห่มอันเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่มีที่ท่าว่าจะลดลง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการค่าจ้างมีความเห็นว่า การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำควรจะเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น จึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการค่าจ้างประจำจังหวัดขึ้นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการจังหวัด ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง และผู้แทนฝ่ายลูกจ้างเป็นอนุกรรมการ ให้ทำหน้าที่ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ ภาวะค่าจ้าง ค่าครองชีพ สภาพการจ้างงานและเสนอขอคิดเห็นในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในจังหวัดของตนต่อคณะกรรมการค่าจ้าง

คณะกรรมการค่าจ้างได้พิจารณาอย่างรอบคอบหลายด้าน รวมทั้งได้นำข้อมูลและข้อเสนอของแต่ละจังหวัดมารวมพิจารณาค่วมแล้ว เห็นพ้องตรงกันว่า ภาวะค่าครองชีพขณะนี้สูงกว่าปกติมาก ซึ่งเป็นเหตุให้ลูกจ้างคนงานที่มีรายได้น้อยอยู่ในภาวะที่ลำบาก สมควรและจำเป็นที่จะช่วยเหลือลูกจ้างคนงานเหล่านี้ให้ครองชีพอยู่ได้อย่างไม่คับแค้นขัดสนจนเกินไป คณะกรรมการค่าจ้างจึงมีมติให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นให้ทั่วประเทศในอัตราและท้องที่ที่ใดกล่าวไว้แล้วข้างต้น

๕. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาถึงสถานการณ์ ข้อเท็จจริง และข้อเสนอของคณะกรรมการค่าจ้างแล้ว เห็นว่าหลักการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของคณะกรรมการค่าจ้างเหมาะสมที่สุดกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน แต่เพื่อความรอบคอบจึงได้นำเรื่องนี้หารือกับคณะที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีทุกฝ่ายเห็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้น เพื่อช่วยเหลือลูกจ้างคนงานในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่กำลังประสบปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น ให้บรรเทาความคับแค้นขัดสนจนอาจทำให้ขาดกำลังใจที่จะปฏิบัติงานให้นายจ้างอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจสร้างปัญหาการขาดงานหรือหลีกเลี่ยงงานออกหารายได้อื่นมาเสริม หรือปัญหาอื่น ๆ ในที่ทำงาน อันเป็นผลเสียหายแก่การผลิตของนายจ้างและอาจเป็นปัญหาอื่น ๆ ตามมา ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยิ่งขึ้น

๖. กระทรวงมหาดไทยตระหนักดีว่า กฎหมายนี้อาจมีผลกระทบกระเทือนถึงภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้างบางราย แต่ก็หวังว่าบรรดานายจ้างคงจะเข้าใจถึงสถานการณ์และความจำเป็น และให้ความร่วมมือกับรัฐบาลช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพในสังคม เพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและประชาชนส่วนรวม ด้วยการปรับปรุงค่าจ้างให้สอดคล้องกับประกาศฉบับนี้ ซึ่งได้ให้เวลาท่านจนถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗ กับขอได้โปรดงดเว้นการเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างงานโดยไม่จำเป็นหรือตัดทอนสวัสดิการหรือผลประโยชน์ที่เคยให้อยู่ก่อน สำหรับลูกจ้างคนงานก็ควรขอได้ให้ความร่วมมือกับนายจ้างของตนด้วยการตั้งใจทำงานให้เกิดประโยชน์นอกเงย เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการอันจะตกได้แก่ลูกจ้างคนงานด้วยอีกในอนาคต

กระทรวงมหาดไทย

๑ สิงหาคม ๒๕๑๗

ผนวก ง.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๕)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๔) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และเพื่อให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ กระทรวงมหาดไทยจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๓

ข้อ ๒ ประกาศนี้มีให้ใช้บังคับแก่

(๑) งานเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ งานเพาะปลูก งานประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์

(๒) งานอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนด

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับในกรณีที่ลูกจ้างทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

ข้อ ๔ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เป็นเงินวันละยี่สิบห้าบาท

เพื่อประโยชน์ตามข้อนี้ คำว่า "วัน" หมายถึง เวลาทำงานปกติของลูกจ้าง ซึ่งไม่เกินเก้าชั่วโมงสำหรับงานพาณิชยกรรม หรือซึ่งไม่เกินแปดชั่วโมงสำหรับงานอุตสาหกรรมและงานอื่น และไม่รวมงานจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานน้อยกว่าเวลาทำงานปกตินั้นเพียงใดก็ตาม

ในกรณีที่เวลาทำงานปกติของลูกจ้างเกินกว่ากำหนดดังกล่าวในวรรคก่อน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้เพิ่มขึ้นตามส่วน เว้นแต่ลูกจ้างได้รับค่าล่วงเวลาหรือค่าทำงานในวันหยุดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน

ข้อ ๕ ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเป็นเงินแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เว้นแต่ลูกจ้างทดลองงาน ซึ่งนายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบเป็นหนังสือแต่แรกโดยมีระยะทดลองปฏิบัติงานไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๖ ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ให้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) พล.ต.ท.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร

(อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ : พ.ด.ชาญชัย รามโกมุท

ประวัติการศึกษา :

- พ.ศ.๒๕๐๕ โรงเรียนทหารม้ายานเกราะชั้นนายพัน
 พ.ศ.๒๕๐๘ โรงเรียนบรมรวม กองทัพอากาศ
 พ.ศ.๒๕๑๑ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
 พ.ศ.๒๕๑๓ นิเทศศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ ๒ แผนกวิชาการประชาสัมพันธ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พ.ศ.๒๕๑๕ ประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาวิชาการปกครอง
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการรับราชการ :

- พ.ศ.๒๕๑๖ ผู้บังคับหมวดรถถัง กรมรถรบ
 พ.ศ.๒๕๑๐ ผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวน กรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์
 พ.ศ.๒๕๑๖ นายทหารประชาสัมพันธ์ กองพลทหารม้า
 พ.ศ.๒๕๑๕ ผู้บังคับกองพัน ศูนย์การทหารม้า
 พ.ศ.๒๕๑๔ นายทหารประชาสัมพันธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
 พ.ศ.๒๕๑๖ หัวหน้ากอง สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

ราชการสงคราม :

- พ.ศ.๒๕๑๑ สาธารณรัฐเวียดนาม